

SMITSOMME SYGDOMME

INFO TIL FORÆLDRE OG INSTITUTIONER

INFO OG OVERBLIK

BØRN OG SKOLEFORVALTNINGEN
TØNDER KOMMUNE | 2017

Indledning

Folderen informerer om smitsomme sygdomme, primært hos børn i aldersgruppen 0-6 år. Forholdsreglerne gælder for dagplejen og daginstitutioner i Tønder kommune. Når der i folderen står "institutionen" eller "dagtilbuddet" gælder det både dagplejen og daginstitutionerne.

Med udgangspunkt i Sundhedsstyrelsens vejledning og retningslinjer om forebyggelse af smitsomme sygdomme hos børn og unge i daginstitutioner og skoler mv, oplyses her om de mest almindelige smitsomme sygdomme. Der oplyses også om, hvordan fagpersonalet skal handle og forholde sig til børn, der rammes af en smitsom sygdom, og om hvordan smittespredning kan forebygges.

Syge børn, eller børn med en smitsom sygdom, kan ikke modtages i dagtilbuddet. Bliver barnet sygt i dagtilbuddet i løbet af dagen, eller bliver fagpersonalet bekymret for, om barnet har en smitsom sygdom, kontaktes forældrene. Det forventes, at forældrene enten henter barnet hjem, eller selv bringer barnet til undersøgelse eller behandling hos lægen. Indtil barnet bliver hentet, sørger dagtilbuddet for på bedste vis, at tilgodese barnets behov for omsorg og hjælp.

At hindre spredning af smitsomme sygdomme

Personalet tager først og fremmest hensyn til det syge barn, dernæst har dagtilbuddet en vigtig opgave i, at begrænse smittefaren, således at færrest mulige børn og voksne bliver smittet.

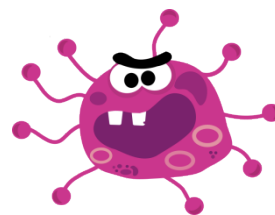
Det handler bl.a. om gode rutiner for håndhygiejne, dvs. rutinemæssig håndvask ved næsepudsning, toiletbesøg, samt før spisning. Korte og rene negle mindsker også smittefaren.

Specielt ved maveinfektioner skærpes opmærksomheden på hygiejnen og på barnets behov for hjælp til toiletbesøg (der anvendes engangshandsker når barnet hjælpes med toiletbesøg).

Ligeledes er det vigtigt, at rengøre legetøj og sørge for ekstra udluftning.

En smitsom sygdom kan overføres ved

- Berøring fra menneske til menneske, (fx forkølelse, maveinfektioner, børnesår og børnesygdomme - fx skoldkopper)
- Via genstande som sutter, legetøj, dørhåndtag, toiletsæder og håndklæder, (fx børnesår, øjenbetændelse, tarminfektioner)
- Via små-dråber, nys, hoste og tale, (fx luftvejsinfektioner, og nogle børnesygdomme)

Medicin

Medicin gives normalt ikke i dagtilbuddet i forbindelse med en smitsom sygdom. Lægen vil i langt de fleste tilfælde kunne ordinere en dosis svarende til 2 x dagligt. Ved en kronisk sygdom gives lægeordineret medicin medbragt i original emballage, som fra lægelig side skal være forsynet med tydelig oplysning om barnets navn, dato, medicinens art og den ordinerede dosis.

NB! Medbragt medicin afleveres til personalet og opbevares utilgængeligt for børn!

Kontakt **straks** lægen

- Når barnet virker sløvt, slapt eller fraværende
- hvis huden trods feber virker kølig, bleg eller blålig
- Hvis der forekommer kramper, besvær med vejrtrækningen
- hvis barnets almentilstand er dårlig.

Særligt alvorlige tegn

Punktformede blodudtrædninger på huden.

Symptomer på at barnet kan være sygt

Der kan være forskellige tegn på, at barnet er sygt.

De første tegn kan være, at

- barnet bliver mat, pylret, uroligt, ked af det, føles varm eller få feber
- barnet får ondt i maven eller kaster op, også selv om det ikke er sygdom i maven (diarré)

Feber

Når barnets morgentemperatur er over 37,5 har barnet feber, og det kan være tegn på en infektion. Har barnet feber kan det ikke modtages i dagtilbuddet. Bliver barnet sygt i løbet af dagen, kontaktes forældrene, så barnet kan komme hjem.

Små børn får let feber og der kan være tilfælde, hvor barnet ikke er påvirket af feberen, her vurderer personalet ud fra barnets almene tilstand, om barnet kan blive i dagtilbuddet til den normale "hentetid", forældrene orienteres om barnets tilstand.

Er barnets temperatur høj, skal barnet kun være let påklædt. Ved feber vil barnet typisk virke mat, pirrelig eller føles varm. Barnet tilbydes noget at drikke samt hvile i kølige omgivelser. Feber er ikke farlig, hvis barnets almentilstand er ok.

Komme i institution

Når barnet er rask og feberfri.

Feberkrampe → **kontakt lægen!**

Nogle børn kan få feberkrampe ved temperaturstigning. Feberkrampe er i sig selv ikke farligt, men det kan være foruroligende at se et krampeanfald. Kontakt lægen, og drøft behandlingsmuligheder.

Hvornår må barnet komme i institution?

Når barnet er rask og feberfri.

Formidling til forældre

Lederen eller en anden medarbejder sørger for, at alle forældre får besked om, hvilken smitsom sygdom, der er konstateret i dagtilbuddet. Oplysningen gives for at skærpe opmærksomheden og begrænse smittespredningen.

Hyppigt forekommende smitsomme sygdomme

I kolonnen **”Må komme i institutionen”** står der flere gange **”når barnet er rask”**, dette betyder at barnets almentilstand er god og at barnet kan deltage i en almindelig dagligdag med leg og aktiviteter.

Sygdom	Inkubationstid	Smitter fra	Smitter til	Må komme i institution?	Uddybes
Bakteriel halsbetændelse	1-3 døgn	Barnet er smittet	Der er givet penicillin i 2 dage	Efter 2 dages penicillinbehandling, såfremt barnet er rask og feberfri	
Børneorm	2-6 uger	2 uger efter smitte	Behandling iværksat	Ingen begrænsning er	
Børnesår	Få dage	Sårene begynder at væske	Sårene er tørret ind og skorperne faldet af	Når sårene er ophelede dvs. tørre, og skorperne er faldet af	X
Diarré og opkastning	Oftest et par dage	Diarreéens udbrud	Afføringen er normaliseret	Se under sygdommen	X
Fnat	4 uger hos ikke tidligere smittede	Kort efter smittetidspunkt	Behandling er iværksat	Når behandling er iværksat	
Forkølelse og virus-halsbetændelse	1-7 dage	1 døgn inden udbrud	5 døgn efter udbrud	Når barnet er rask	X
Forkølelses-sår (herpes)	2-12 dage	Dannelse af blærer	Blærerne er tørret ind	Ingen begrænsning er, med mindre der er infektion i såret	X
Hånd, fod og mundsygdom (hand- foot and mouth disease)	5-7 dage	Udbrud af sygdommen	Udbrud er på retur	Når barnet er rask	X
Influenza	1-4 dage	1 døgn inden udbrud	Barnet er rask	Når barnet er rask	X
Kighoste	7-10 dage	7-10 dage efter barnet er smittet, eller fra forkølelses-symptomerne er begyndt	6 uger efter de typiske hosteanfald er begyndt	Når hosteanfald ikke giver anledning til Pasningsproblemer	
Kysesyge (mononucleose)	4-7 uger	Udbrud af sygdommen	Barnet er rask	Når barnet er rask	X
Lus		Smittetidspunkt	Ingen levende lus	Når behandling er iværksat	X

Sygdom	Inkubationstid	Smitter fra	Smitter til	Må komme i institution?	Uddybes
Lussingesyge (Den femte børnesygdom)	Ca. 2 uger	En uge før udslættets udbrud	Udslættet er brudt ud	Når barnet er rask	
Mellemørebetændelse med øreflåd	Komplikation til luftvejsinfektion	Kun i sjældnere tilfælde indeholder øreflåddet bakterier, der kan smitte andre		Afhænger af evt. smitтерisiko og pasningsbehov	X
Skoldkopper	2-3 uger	7 dage efter udsættelse eller 3 døgn før udslættets frembrud	5 dage efter udslættets frembrud eller indtil der ikke er fremkommet nye blærer i 2 dage, og blærer er tørret ind	Når skorperne er tørret ind, er smittefaren overstået	
Svampeinfektion	Uger-måneder	Udbrud af udslæt	Behandling iværksat	Ingen begrænsning er	
Tredagesfeber	1-2 uger	Ukendt	Ukendt	Når barnet er rask	
Vandvorter	1 uge – 6 mdr.	Udbrud	Behandling iværksat	Ingen begrænsninger	
Vorter	2-3 mdr.	Udbrud	Behandling iværksat	Ingen begrænsninger. Fodvorter tilrådes dog tildækket eller behandlet lokalt	
Øjenbetændelse	1-3 døgn	Svær øjenbetændelse smitter fra symptomer opstår	Svær øjenbetændelse smitter indtil der er givet behandling i mindst 2 døgn	Efter mindst 2 døgn behandling og symptomerne er forsvundet Ved mild øjenbetændelse må barnet gerne komme i institution	X

Uddybning af særlige forhold

Børnesår

Børnesår er meget smitsomme sår, der skyldes bakterier (primært stafylokokker eller streptokokker), og der bør tages særlige forholdsregler i institutionen, og i familien. Et børnesår begynder oftest som en lille rød plet, der hurtigt udvikler sig til et væskende sår. Sårene kan sidde overalt på kroppen, men hyppigst omkring næse og mund. Et myggestik, eller et andet sår kan også udvikle sig til børnesår. Smitten overføres via direkte berøring og via genstande.

Ved mistanke om børnesår, skal barnet undersøges af en læge. Sår kan behandles med salve, der indeholder et bakteriedræbende middel, eller i alvorligere tilfælde kan det være nødvendigt at behandle med antibiotika.

Ved børnesår er der særlige forholdsregler for hygiejnen, blandt andet er det vigtigt at barnet har sin egen vaskeklud og håndklæde både i hjemmet og i dagtilbuddet.

For at mindske risikoen for spredning, er det vigtigt, at være ekstra opmærksom på hygiejnen (herunder rengøring af legetøj), så snart der er konstateret børnesår i dagtilbuddet. Samtidig er det vigtigt, at vejlede forældrene i god håndhygiejne samt oplyse om vigtigheden af at børnenes negle er kortklippede og rene, så de undgår, at pille i små sår fra fx myggestik. Smitte sker fra væskende sår, men også fra sår med skorper.

Hvornår må barnet komme i institution?

Børnene må komme i dagtilbuddet når sårene er tørret ind, og skorperne er faldet af. Selv om der er iværksat behandling, kan sårene stadig smitte. Det opfordres til, at barnet kommer i behandling så hurtig som muligt.

Diarré og opkastning.

Maveinfektioner skyldes oftest en virus, men kan også forårsages af bakterier fx salmonella. Ved diarré forstås pludselig opståede, vandtynde afføringer, eller flere løse afføringer. Der skal være en klar ændring af afføringens konsistens eller hyppighed i forhold til det normale.

Mindre børn får ofte opkastning eller diarré i sammenhæng med andre sygdomme, fx halsbetændelse, mellemørebetændelse og urinvejsinfektion og den kan vare et par dage.

Ved længerevarende diarre tages kontakt til lægen.

Det er meget vigtigt med skærpet opmærksomhed omkring hygiejnen, da diarré er meget smitsom.

Hvornår må barnet komme i institution?

Når barnet er rask og afføringen er normal.

Forkølelse

Mindre børn bliver tit forkølede og det skyldes oftest en virus. Sygdommen spredes gennem luftvejene når vi taler, hoster eller nyser, men kan også spredes via hænder eller genstande.

Symptomer kan være snue, hæshed, hoste, ondt i halsen og synkesmerter. Da små børn ofte får feber ved forkølelse, kan forkølelse minde om influenza. Forkølelse kan ikke behandles.

Hvornår må barnet komme i institution?

Ved lettere forkølelse kan børn komme i dagtilbuddet, men udvikler forkølelsen sig til kraftig snue med pusflåd eller kraftig hoste, der hindrer almindelig aktivitet og kræver **særlig** pasning eller omsorg, kan barnet ikke være i institutionen.

Vær ekstra opmærksom på hygiejnen, dvs. hyppig håndvask også efter næsepudsning, ekstra udluftning og rengøring af legetøj.

Kontakt lægen hvis symptomerne udvikler sig til:

- Hvæsende vejrtrækning
- Gøende hoste
- Åndenød
- Blåfarvning af læber
- Stærke synkesmerter, hvor barnet savler og ikke vil synke sit spyt

Forkølelsessår (herpes)

Viser sig som små blærer på huden, og udvikler sig til store, væskefyldte, tætsiddende blærer, hyppigst omkring munden. Efter ca. 1 uge tørrer udbruddet ind. Smitten kan komme fra raske smittebærere.

Vær særlig opmærksom på god hygiejne, et herpes sår kan udvikle sig til børnesår.

Hvornår må barnet komme i institution?

Et barn med herpesudbrud må komme i institution, når dets almentilstand er god og barnet kan deltage i leg og aktiviteter.

Behandling: Virusdræbende salve, dernæst en udtørrende pasta, eller Vaseline.

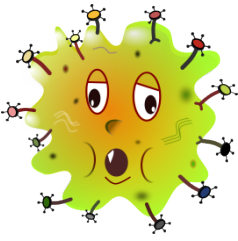
Hand, foot and mouth disease

En kortvarig virussygdom med udslet på hud og slimhinder. Virus spredes gennem luften, fra blærerne, og fra afføring. Ofte sker smitten fra raske smittebærere. Barnet kan føle utilpashed og have let feber. Ofte er udslet det første tegn på sygdommen, der viser sig som små, røde pletter specielt på hænder og fødder, der udvikler sig til væskefyldte blærer. Der er ingen behandling og forløbet varer ca. en uges tid.

Hvornår må barnet komme i institution?

Når barnet er rask.

Influenza

Sygdommen skyldes oftest en influenzavirus som primært kommer i vinterhalvåret. Smitten spredes gennem luften ved små dråber, hoste og via hænder. Symptomerne er bl.a. høj feber, hovedpine, muskelsmerter, almen svækkelse og - evt. snue, synkesmerte og hoste.

Hos i øvrigt raske børn og unge er der oftest ingen behov for medicinsk behandling for sygdommen.

Hvornår må barnet komme i institution?

Når barnet er rask.

Kysseysge

Kan forekomme hos mindre børn, men ses især hos teenagere og yngre voksne. Kysseysge er en virusinfektion med halsbetændelse og evt. hævede lymfeknuder. Smitten sker gennem mundsekret (snyt). Symptomer kan være træthed, appetitløshed, og hovedpine herefter halsbetændelse med hævelse og belægning af mandlerne.

Der er ingen behandling for sygdommen, men pga. træthed, er det vigtigt at barnet har mulighed for ro og hvile, og kraftig fysisk aktivitet undgås.

Hvornår må barnet komme i institution?

Barnet kan komme i institution, når dets almentilstand tillader dette.

Lus

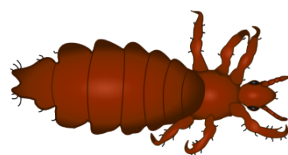
Hovedlus er små grålige insekter på 2-3 mm, der suger blod. Lus lever kun på mennesker, og spredes ved direkte kontakt mellem mennesker, eller ved at man deler hue/børste/kam. Æggene er ca. 1 mm, og klæber til håret.

Lus kan give anledning til mange frustrationer hos forældre og personale, af hensyn til ikke smittede børn følges vedtagne regler:

Forældrene har ansvaret for forebyggelse og behandling af lus.

Hvis personalet opdager lus hos et barn, kontaktes forældrene så de kan sørge for, at barnet bliver behandlet. Barnet sendes ikke hjem, men må først komme i institutionen igen, når behandling er iværksat.

Personalet i daginstitutionen er behjælpelig med råd og vejledning, og bør have information liggende om bekæmpelsesmetoder, (vær ekstra opmærksom på, at der kan vise sig små ny udklækkede lus ved kæmmemetoden).

Hvornår må barnet komme i institution?

Når behandling mod lus er iværksat.

Der er flere måder at bekæmpe lus på, vigtigt er, at behandlingsvejledningen følges nøje.

Hvis forældrene af en anden årsag har vanskeligheder ved, at gennemføre behandlingen, bør forældre informeres om, at de kan rette henvendelse til Børn og Skoleforvaltningen med anmodning om hjælp eller støtte til behandlingen.

I tilfælde, hvor forældre trods flere opfordringer, ikke får barnet behandlet, bør institutionslederen/ skolelederen gøre forældrene opmærksomme på, at der rettes henvendelse til børn- og ungeafdelingen med henblik på at få hjælp.

Dette bør dog altid forgå i et samarbejde med forældrene.

Hvor dette ikke er muligt, er det barnets tarv der skal varetages.

Mellemørebetændelse

En betændelse i mellemørets slimhinde. Øreflåd indeholder bakterier, men smitter almindeligvis ikke.

Får barnet pludselig øreflåd i institutionen, kontaktes forældrene. Lægen tager stilling til, om barnet skal i behandling.

Hvornår må barnet komme i institution?

Når barnet er rask.

MRSA

MRSA smitter som andre stafylokokker. Raske personer kan bære stafylokokker i næsen eller på huden og kan af og til videregive smitten, som regel inden for samme husstand. Risikoen for at videregive smitte er større, hvis personen har sår, bylder eller luftvejsinfektion.

Hvornår må barnet komme i institution?

Hovedreglen er, at raske personer godt må komme i daginstitutionen, selv om MRSA er blevet påvist. Hvis man har sår, bylder eller tegn på akut luftvejssygdom, må man ikke komme.

Øjenbetændelse

Der findes milde og svære former for øjenbetændelse. Ved de milde former for øjenbetændelse må barnet komme i dagtilbuddet, ved de svære former for øjenbetændelse må barnet ikke komme i institution.

Mild øjenbetændelse

Opstår specielt hos forkølede børn, hvor symptomerne kan være let rødme, tåreflåd og lidt blakket pusdannelse i øjenkrogen. Dette skyldes hævede slimhinder og tilstopning af tårekanalen. Den milde øjenbetændelse kan også skyldes nogle virus, der kun er lidt smitsomme. Børn med den milde form for øjenbetændelse må gerne komme i institutionen, hvis dets almentilstand i øvrigt er god.

Varer problemet i mere end en uge, bør barnet tilses af en læge.

Svær øjenbetændelse (bakterier og visse virus)

Øjet driver med pus, og der er rødme og hævelse i det hvide af øjet og på det indvendige af øjenlågene. Barnet oplever tørhedsfornemmelse, svie og brænden i øjet, og undertiden lysskyhed og tåreflåd. Almentilstanden kan være påvirket. Denne form for øjenbetændelse er meget smitsom og kræver lægebehandling. Vær ekstra opmærksom på hygiejnen omkring børn med øjenbetændelse.

Hvornår må barnet komme i institution?

Når barnet har været i behandling mindst 2 døgn, og der ikke længere er pusflåd, lysskyhed eller påvirket almentilstand, må det komme i institution - også selvom behandlingen skal fortsætte i længere tid.

Kontakter

Ved forespørgsler om smitsomme sygdomme kan den kommunale sundhedstjeneste kontaktes på

74 92 92 92

Internetadresser med mere information

www.sst.dk

www.netdokter.dk

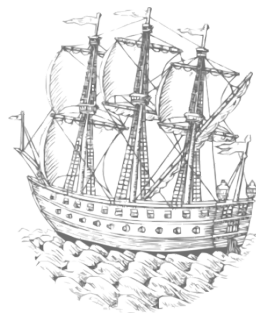
Vejledning om hovedlus

www.dpil.dk

Sundhedsstyrelsen

Sundhedsstyrelsens vejledning om forebyggelse af smitsomme sygdomme hos børn og unge i daginstitutioner og skoler mv.:

[Sundhedsstyrelsen](http://www.sundhedsstyrelsen.dk)

BØRN- OG SKOLEFORVALTNINGEN
TØNDER KOMMUNE | WEGNERS PLADS 2
6270 TØNDER | TELEFON 74929292